

تحولات مذهبی در عراق و بازتاب آن بر احوال معیشت مردم در قرون ۴ و ۵ ه.ق

کلاره امیری

دانشجوی رشته تاریخ، واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

فاطمه جان احمدی

دانشیار گروه تاریخ، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

شهرام یوسفی فر

دانشیار گروه تاریخ، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

Email: glareh.amiri@yahoo.com

چکیده

در قلمرو عباسی، مسلمانان اساس جامعه تلقی می گردیدند. اسلام رشته پیوند دهنده جامعه و محور اساسی حکومت عباسیان در زمینه های عقیدتی و تشریحی بود. هر چند پیروان اسلام به فرق و مکاتب فکری و مذاهب فقهی مختلف تقسیم می شوند، اما اصول و مبانی و اندیشه های مشترک آنان فراوان بود. در جوامع اسلامی، تاریخ دینی از تاریخ سیاسی جدا نیست و هر گونه مطالعه ای درباره تاریخ دینی این جوامع، مستلزم بررسی همه جانبه در تحولات سیاسی آنهاست؛ با توجه به این مسئله، سرزمین عراق نیز شاهد اوج و افول قدرت های متعددی بود که این قدرت ها (آل بویه، سلجوقیان) با رفتارهای سیاسی و گرایش های مذهبی خود، نقش مهمی در منازعات و درگیری های مذهبی داشتند. بنابراین در این مقاله تلاش بر آن است تا تأثیر گرایش های مذهبی و سیاست گذاری های امرای بر منازعات و برگزاری آیین های مذهبی و انعکاس آن در سبک زندگی مسلمانان عراق قرن ۴ و ۵ ه.ق مورد بررسی قرار گیرد.

واژگان کلیدی: مذهب، تحولات مذهبی، مسلمانان عراق، آل بویه، سلجوقیان